

İSTANBUL SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLER ODASI
İSTANBUL CHAMBER OF CERTIFIED PUBLIC ACCOUNTANTS

MALİ ÇÖZÜM®

İKİ AYLIK MESLEKİ DERGİ

MART - NİSAN 2009

March - April 2009

YIL 19

YEAR 19

Sahibi İSMMMO Adına - Owner on behalf of the ISMMMO
Genel Yayın Yönetmeni - Editor
Sorumlu Yazı İşleri Müdürü - Editorial Assistant

YAHYA ARIKAN
HÜSEYİN FIRAT
VEYSEL KARANİ PALAK

YAYIN KURULU (Alfabetik Sıraya Göre) Publication Board (Alphabetical Orders)

Prof. Dr. Nalan AKDOĞAN (Başkent Üniversitesi)
Yrd. Doç. Dr. Volkan DEMİR (Galatasaray Üniversitesi)
Erol DEMİREL (Serbest Muhasebeci Mali Müşavir)
Prof. Dr. M. Banu DURUKAN (Dokuz Eylül Üniversitesi)
Hüseyin FIRAT (Serbest Muhasebeci Mali Müşavir)
Prof. Dr. Rüstem HACİRÜSTEMOĞLU (Galatasaray Üniversitesi)

Prof. Dr. Cemal İBİŞ (Marmara Üniversitesi)
Prof. Dr. Yüksel KOÇ YALKIN (Ankara Üniversitesi)
Doç. Dr. Serdar ÖZKAN (İzmir Ekonomi Üniversitesi)
Veysel KARANİ PALAK (Serbest Muhasebeci Mali Müşavir)
Prof. Dr. Münir ŞAKRAK (Marmara Üniversitesi)

HAKEM KURULU (Alfabetik Sıraya Göre) Editorial Advisory Board (Alphabetical Orders)

Prof. Dr. Nalan AKDOĞAN (Başkent Üniversitesi)
Prof. Dr. Doğan ARGUN (Marmara Üniversitesi)
Prof. Dr. Ercan BAYAZITLI (Ankara Üniversitesi)
Prof. Dr. Emre BURÇKİN (Marmara Üniversitesi)
Prof. Dr. Nuran CÖMERT (Marmara Üniversitesi)
Yrd. Doç. Dr. Volkan DEMİR (Galatasaray Üniversitesi)
Dr. A. Bumin DOĞRUSÖZ (Marmara Üniversitesi)
Prof. Dr. M. Banu DURUKAN (Dokuz Eylül Üniversitesi)
Prof. Dr. Melih ERDOĞAN (Anadolu Üniversitesi)
Prof. Dr. Recep GÜNEŞ (İhöntü Üniversitesi)
Prof. Dr. Oktay GÜVELİ
Prof. Dr. Rüstem HACİRÜSTEMOĞLU (Galatasaray Üniversitesi)
Prof. Dr. Cemal İBİŞ (Marmara Üniversitesi)
Prof. Dr. Seval KARDEŞ SELİMOĞLU (Anadolu Üniversitesi)
Dr. Ahmet KAVAK (Yeminli Mali Müşavir)

Prof. Dr. Yüksel KOÇ YALKIN (Ankara Üniversitesi)
Resul KURT (Sosyal Güvenlik Uzmanı)
Prof. Dr. Ömer LALİK (Maltepe Üniversitesi)
Mehmet MAÇ (Yeminli Mali Müşavir)
Doç. Dr. İsmail Ufuk MISIRLIOĞLU (Bilgi Üniversitesi)
Doç. Dr. Serdar ÖZKAN (İzmir Ekonomi Üniversitesi)
Prof. Dr. Recep PEKDEMİR (İstanbul Üniversitesi)
Dr. Veysi SEVİÇ (Marmara Üniversitesi)
Doç. Dr. Barış SİPAHİ (Marmara Üniversitesi)
Prof. Dr. Fevzi SÜRMEİLİ (Anadolu Üniversitesi)
Prof. Dr. Münir ŞAKRAK (Marmara Üniversitesi)
Prof. Dr. Tuğrul TÜFEKÇİOĞLU (Anadolu Üniversitesi)
Yrd. Doç. Dr. Masum TÜRKER (İstanbul Ticaret Üniversitesi)
Prof. Dr. Nuri UMAN (Koç Üniversitesi)
Prof. Dr. Selçuk USLU (Başkent Üniversitesi)
Prof. Dr. Süleyman YÜKÇÜ (Dokuz Eylül Üniversitesi)

Net 6.000 adet basılmıştır.

Dergi Adı: Mali Çözüm®

Dergimiz EBSCO tarafından izlenmektedir.

İmtiyaz Sahibinin Adı, Soyadı ve Adresi: Yahya Arıkan

Kurtuluş Caddesi No: 114 A Blok Kat:7 Kurtuluş-Şişli/İSTANBUL

Genel Yayın Yönetmeni: Hüseyin Fırat

Kurtuluş Caddesi No: 114 A Blok Kat:5 Kurtuluş-Şişli/İSTANBUL

Sorumlu Müdürün Adı, Soyadı ve Adresi: Veysel Karani Palak

Kurtuluş Caddesi No: 114 A Blok Kat:5 Kurtuluş-Şişli/İSTANBUL

Yazı İçerik-Teknik Sorumlusu: İlkim Mengüler

Kurtuluş Caddesi No: 114 B Blok Kat:5 Kurtuluş-Şişli/İSTANBUL

Yönetim Yeri Adresi: Kurtuluş Caddesi No: 114 Kurtuluş-Şişli/İSTANBUL

Basımı Yapanın Adı, Soyadı ve Adresi:

Dergimiz HAKEMLİ DERGİ olma özelliği taşımaktadır. Dergimize gönderilen yazılar, hakem değerlendirmesine tabi tutulduğundan yayımında gecikmeler olabilmektedir.

Dergimizde yayınlanan yazılar kaynak gösterilerek kullanılabilir.

Yazılardaki görüşler yazarlarına aittir.

Mali Çözüm (Financial Analyze) is two months journal of Chamber of Certified Public Accountants of Istanbul. It is a peer-reviewed Journal publishing referred articles, opinion papers, letters, reviews, news, questions and answers, law decisions on accounting.

Yönetim Merkezi ve Yazışma Adresi:

İSMMMO

Kurtuluş Caddesi No: 114 Kurtuluş-Şişli/İSTANBUL

Telefon: (0212) 315 84 00 pbx Faks: (0212) 343 47 80

E-mail: ismmmo@ismmmo.org.tr

www.istanbulismmmodasi.org.tr

Sunuş

Baharın esintisi yazın sıcaklığıyla beraber acaba güzel günler mi geliyor. Bir yandan borsa nefes almadan çıkıyor, dolar kuru düşüyor, devlet iç borçlanma araçlarının faizi tarihi düşük düzeylere geriliyor... Ne oluyor? Ekonomik krizin sonuna geldik de böylesi hızlı bir toparlanma mı yaşıyoruz?

Sanırsız bugünlerde kimse, ekonomik krizin sona erdiğini iddia etmeyecektir. Okuduğumuz bütün ulusal ve uluslararası değerlendirmeler, Türk ekonomisinin 2009 yılının birinci çeyreğinde iki rakamlı bir sayı ile küçüleceğini öngörüyor. Yani ekonomimiz 2009 un ilk çeyreğinde yüzde 10 ile yüzde 15 arasında küçülecektir. Ekonomi gerçekten bu kadar küçülürse, büyük bir olasılıkla ekonomik kriz dibe vurmuş demektir.

Piyasalar en ufak olumlu gelişmeyi bekler durumda. Herkes küresel ekonominin kıştan çıkıp, ilkbahara girmeye başladığına inanmak istiyor.

Geçmişe baktığımızda, ekonomik krizlerin ortalama 16 ila 33 ay arasında sürdüğünü görüyoruz. İkinci Dünya Savaşı sonrasında ABD'de yaşanan krizlerin veya durgunluk dönemlerinin ortalama ömrü 16 ay. Tüm dünyayı etkisine alan 1929 krizi ise tam 33 ay sürdü. Ulusal Ekonomik Araştırma Bürosu tarafından Aralık 2008 tarihinde yayınlanan bir rapor, ABD ekonomisinin Aralık 2007'de krize girdiğini ve 2001 yılından bu yana devam eden 73 aylık büyümenin sona erdiğini ortaya koyuyor. Ortalama kriz süresi dikkate alındığında ise 2009 Nisan-Mayıs aylarında 16 aylık süreç tamamlanmış oluyor.

Fakat Dünyada ve Ülkemizde İşsizlik çığ gibi büyümektedir. Şubat ayında işsizlik oranı yüzde 16'yı aşarak tarihi rekor kırmıştır. Bu oran, bize, son bir yılda 1 milyon 125 bin kişinin daha işsiz kaldığını göstermektedir. Toplam işsiz sayısı 3 milyon 802 bini bulmuştur. Kentlerde işsizlik oranı yüzde 18'i aşmış, buna paralel genç nüfusta işsizlik ürkütücü boyutlara ulaşmıştır.

Genç nüfusta işsizlik oranı yüzde 29'a dayanmıştır. Bunun anlamı; Türkiye'de her 3 gençten biri, ne okumakta ne de çalışmaktadır. İş aramayıp çalışmaya hazır olan 2 milyon 486 bin kişiyle gerçek işsiz sayısı 6 milyon 288 bine çıkmıştır. Bu da hesaba katıldığında gerçek işsizlik oranı yüzde 24'tür .

Türkiye, bu rakamlarla dünya sıralamasında en çok işsiz olduğu üçüncü ülke olmuştur.

Biz her şeye rağmen baharın esintisi yazın sıcaklığıyla güzel günlerin geleceğine inanıyoruz.

2008 Yılı beyanlarının verildiği 2009 Yılı Mart, Nisan ayı yoğunluğunu büyük bir yorgunlukla atlatmış bulunmaktayız. Baharı yaşadığımız bu günlerde yeni düzenlemelerle yeni yorgunluklar yaşamak istemiyoruz.

93. Mali Çözüm Dergisinde buluşmak dileğiyle, sağlık mutluluk başarı dolu bir yaz tatili geçirmenizi diliyoruz.

YÖNETİM KURULU

İçindekiler

2009-2013 İSMMMO STRATEJİK PLANI Yahya ARIKAN	9
--	---

HAKEMLİ YAZILAR *REFEREED PAPERS*

GERÇEĞE UYGUN DEĞER ÖLÇÜMÜNÜN ULUSLARARASI MUHASEBE STANDARTLARI VE AMERİKAN MUHASEBE STANDARTLARI (SFAS) AÇISINDAN İNCELENMESİ Prof. Dr. Mehmet ÖZKAN – Serkan TERZİ.....	23
MERKEZDEN UZAK ÇALIŞANLARIN PERFORMANSLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ : DENETİM FİRMALARINDA ÇALIŞANLARIN PERFORMANS DEĞERLENDİRMELERİNE İLİŞKİN BİR MODEL ÖNERİSİ Dr. Meltem GÜNGÖR DELEN.....	51
VERGİLERİN YANSITILMASI: VERGİ VE MUHASEBE UYGULAMALARI AÇISINDAN İsa TEKİN.....	77

HAKEMSİZ YAZILAR *OPINION PAPERS*

TAHAKKUK VE DÖNEMSELLİK İLKELERİ Altar Ömer ARPACI.....	91
KAYBOLAN TİCARİ DEFTER VE BELGELER İÇİN ZAYİ BELGESİ TALEP EDİLMESİNİN TÜRK TİCARET KANUNU AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ Soner ALTAŞ.....	101
SERBEST BÖLGELERDE ÜRETİLEN ÜRÜNLERİN FOB BEDELİNİN EN AZ % 85'İNİ YURTDIŞINA İHRAÇ EDEN MÜKELLEFLERİN İSTİHDAM ETTİKLERİ PERSONELE ÖDEDİKLERİ ÜCRETLERLE İLGİLİ GELİR VERGİSİ İSTİSNASI UYGULAMASI İbrahim ERCAN.....	117
ÖZKAYNAKLAR DEĞİŞİM TABLOSUNUN DÜZENLENMESİ Serdar AYTEKİN.....	139

İçindekiler

KDV BEYAN DÖNEMİ, TAKVİM YILININ ÜÇER AYLIK DÖNEMLERİ OLAN MÜKELLEFLER Bülent SEZGİN	159
GÜMRÜK KIYMETİNE GİREN ROYALTİ ÖDEMELERİNDE TEVKİFAT UYGULAMASI Sezai KAYA – Arif AYLUÇTARHAN	167
ÖZEL USULSÜZLÜK CEZASINDA ÖZE DURUMLAR Tunahan SOYLU	179
ELEKTRONİK TİCARET VERGİLEME İLKELERİ DEĞİŞTİRECEK İlhan GÜVEN	183
PROMOSYON VE EŞANTİYON ÜRÜNLERİN GELİR VE KURUMLAR VERGİSİ İLE KATMA DEĞER VERGİSİ KANUNLARI KARŞISINDAKİ DURUMU Aytaç ACARDAĞ	195
İŞKAZASI VE MESLEK HASTALIKLARINDA SGK'NİN İŞVEREN VE 3. KİŞİLERE RÜCU HAKKI ŞARTLARI VE TAZMİNAT HESABI Hakkı DEMİRCİ	205
SİGORTA PRİMİ İŞVEREN PAYINDA BEŞ PUANLIK İNDİRİM UYGULAMASI Mustafa CERİT	217
5510 SAYILI KANUN UYGULAMASINDA İŞVERENLİK VE İŞYERİ TESCİL İŞLEMLERİ Mehmet Zülfi CAMKURT	227
5510 SAYILI KANUNDA İŞVERENLERİN İŞYERİ BİLDİRGESİ VERME YÜKÜMLÜLÜĞÜ İLE İLGİLİ DÜZENLEMELER Yunus YELMEN	241
SGK BORÇLARININ TECİL VE TAKSİTLENDİRİLMESİ Mehmet UZUN	249
GEÇİCİ İŞ İLİŞKİSİ Dr. Muzaffer KOÇ	259

İçindekiler

5728, 5754 VE 5763 SAYILI KANUNLARLA 4857 SAYILI İŞ KANUNUNDA YAPILAN DEĞİŞİKLİKLER SONUCUNDA 2009 YILINDA UYGULANACAK İDARİ PARA CEZALARI VE İTİRAZ YOLU Mehmet KOÇAK	271
5838 SAYILI KANUNLA İŞ VE SOSYAL GÜVENLİK MEVZUATINDA NELER DEĞİŞTİ? Mehmet BAYHAN	291
5510 SAYILI KANUNA GÖRE SİGORTALILIĞIN BAŞLANGICI VE SOSYAL GÜVENLİK KURUMUNA BİLDİRİLMESİ Murat ÖZDAMAR - Erden ÇAKAR	303
SORU-CEVAP	311
YARGI KARARLARI	317
ÖZELGELER	333
PRATİK BİLGİLER	349
DÖVİZ KURLARI	386

